

KRÁTKOPRSTÝ KRÁL SE VRACÍ ... A MY S NÍM

NA FERÁTÁCH

Horolezec Jaroš a reportér Poláček mají jedno společné: dodnes po ferátách nelezli. Jak to dopadne?

Zatím si řekněme, že feráta (z italského Via Ferrata) je fixními lany zajištěná cesta. V tomto případě půjde o feráty u rakouského Dachsteingu.

Chcete si zkusit rakouské feráty?

Ale proč ne, to je nějaký alkohol v čokoládě?

Aha, tak nic. Prý si ty feráty zkusíme s Radkem Jarošem, takže to spíš bude nějaké škrábání a plahočení.

Ačkoli, může se Jaroš vůbec plahočit? Copak nepřišel o prsty na nohou?

Nekouej tak na mě, vrčím zdeptaně, já jsem na ferátech prvně, dodneška jsem nevěděl, o co jde.

Ušklíbne se: „Ale vždyť já jsem na ferátech taky poprvé.“

„Fakt? A jaké z toho máš pocit?“

Zamyslí se...

Dopředu vím, že by ho nějaká feráta neměla rozhodit – Radek Jaroš vyšplhal bez kyslíkových přístrojů na všechny osmitisícové hory kromě jediné; čtrnácté. Chybí mu K2, druhý nejvyšší vrchol planety.

Ale na druhou stranu, poslední rok a čtvrt po žádných horách nelezl, nemohl. Chirurgové mu šmikali umrzlé prsty na nohou, jeden za druhým. Teprve dnes si vyzkoušel, jestli má smysl, aby se příští léto o tu K2 znovu pokusil...

Netuším, jak se mu lezlo, pojedavádž já vlastně nic a nikoho neviděl. Prožil jsem šest hodin, během nichž bylo stokrát jisté, že v příští vteřině zemřu. Bolelo mě všechno, nejvíc v srdeční oblasti, a pravé oko neustále brečelo (proč pouze pravé, netuším).

Však si představte, že jste na Dachsteinu, ve výšce plus minus 2 700 metrů a brodite se v horku sněhem pod jakousi stometrovou stěnu. Ano, pokouší se o vás výšková nemoc; už teď supíte jak příškrčený sup, a přesto – očekává se, že tu nechutnou horu kdovíjak vyšplháte.

Radek Jaroš mě chce nejspíš pobavit, neboť vypráví, že „tuhle lano, po kterém lezem, se nedávno uvolnilo a tři Japonci sletěli dolů“. Jestli kecá, ať si mě nepřeje. Kéž kecá!

Cesta dolů bude pochopitelně ještě strašidelnější, i když jak pro koho – všimněte si, že zatímco já se třásl o život, kolega Sváček všechno pevnou rukou fotil...

Dobré tedy. Šplhám po žebříku a civím přímo před sebe, na skálu – jedinkrát se nepodívám dolů. Takhle by to snad i šlo, ačkoli jak jsem nešikovný, karabina mi pokaždé secvakne i prsty. Už na nich mám ranky, ale to bych snesl.

Horší je, že žebřík náhle končí. Pokračovat mám buď

po jakýchsi kramlích zavrtných do kamene, nebo jako Copperfield po holé skále. Jeden tak – ale jak?

Ostatní volají: „Támhle je ideální plošinka a tady krásnej schůdek, šlápní na něj!“ nic ale nevidím. Jen kolmou skálu a dole... Ne! Nečum tam, pozvrať se! Občas visím zadkem nad údolím, pak taky balancujeme na provazovém mostku jako akrobati, nepřestávám myslit na smrt. Bože, modlím se, přidej mi alespoň týden – a jsem vyslyšen. S hukotem v uších vystoupím na vrchol, kde už se zbytek výpravy vesele opaluje.

Radek Jaroš mě chce nejspíš pobavit, neboť vypráví, že „tuhle lano, po kterém lezem, se nedávno uvolnilo a tři Japonci sletěli dolů“. Jestli kecá, ať si mě nepřeje. Kéž kecá!

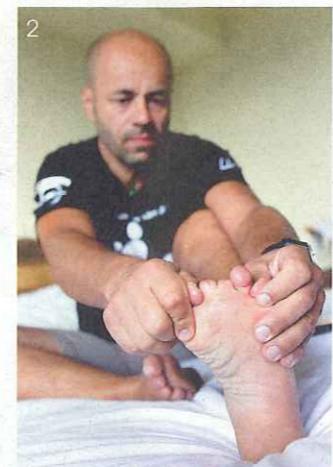
Cesta dolů bude pochopitelně ještě strašidelnější, i když jak pro koho – všimněte si, že zatímco já se třásl o život, kolega Sváček všechno pevnou rukou fotil...

Tak mi pověz, Radku, jaké pocit z toho máš ty?“

Odpoví: „Prájemné to bylo, krajinově vděčné.“

Nic víc?

Jaroš se zadívá na špičky svých sandálů. „Pro mě to byl první jakžtakž lezecký pohyb od chvíle, kdy mi na Annapurně omrzly nohy, takže test. A cítím, jak mám ty zbytky prstů dobré,

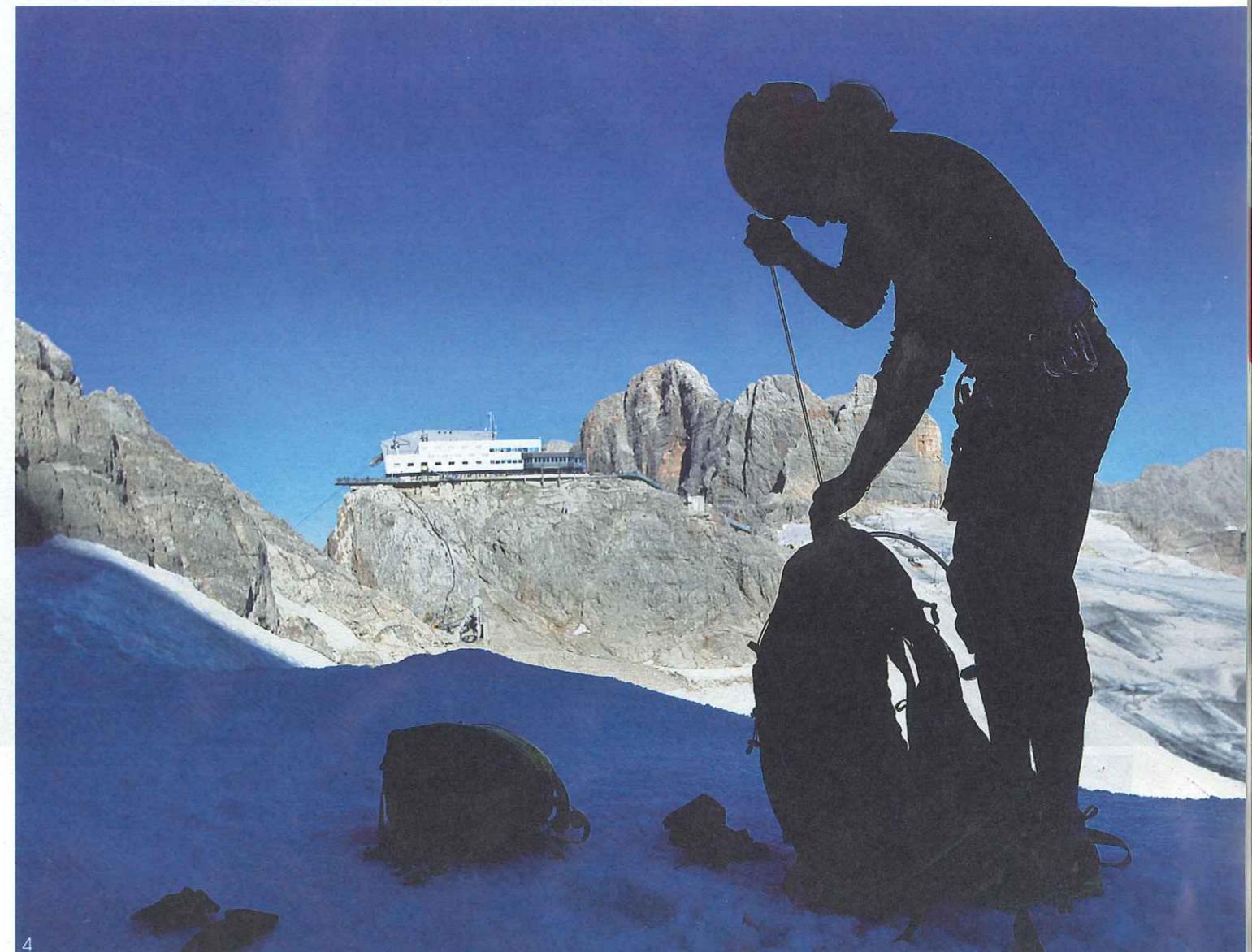

1 JDEME! „Brodíte se v horku sněhem pod jakousi horu.“

2 BOLÍ TO. Zkrácené prsty si na kopce zvykají pomalu.

3 OČI JAKO PLCH. Pod sebe se nikdy nedívám.

4 PŘÍPRAVA. Horský vůdce Daw – dva dny po lavině.

namáhám části těla, které jsem do teď neznal; nejsu na to zvyklej...“

Jak jste právě zaznamenali, Radek je z Moravy, konkrétně z Nového Města.

I když vypadá mladší, v dubnu mu bude padesát. A asi je vám jasné, co si k těm narozeninám přeje: Korunu Himálaje.

Zvládnout i tu poslední ledovou pyramidu.

BOŽE, ZA CO?

Jsme spolu tři dny a nutno uznat, že horolezci jsou sympatáci – ani ti špičkoví se přfliš nenechávají omezovat životosprávou.

Popijme místní weissbier a samozřejmě přijde řeč i na to, jakou má Radek Jaroš poslední dobou smůlu. „Už mi to připomíná ten vtip,“ masíruje si ránu na levém stehně, „Panbože,

proč mi tohle všechno děláš? – Ani nevím. Nějak mě prostě sereš...“

Nejde jenom o zmrzlé prsty, ačkoli jejich postupné odrezávání změnilo Radkovi život.

Vždycky býval Terminátor – neexistoval sport, který by ho nebavil, v němž by nebyl dobrý. Ale teď? „Najednou vážíš kroky. Neskočíš ze stromu, neroběhneš se po louce; natolik zhojené ty rány nejsou.“

Přesto se dostával do formy, jenže před měsícem našval Boha znova – a proto to zraněné stehno: „Jel jsem na kole a nečekaně se po mně zubama ohnal pes. Labrador,“ rozesměje hospodař a sám se směje taky, i když zábava to není. Rána začala smrdět, hnislala. „A tak jsem kulhal znova. Tři neděle jsem nemohl chodit, sednout na kolo, skočit

**POMALU UŽ
SE DOSTÁVÁM
DO FORMY,
A VTOM MĚ
KOUSNE PES.**

do vody, nic. Nejhezčí léto – a tobě hnísá noha.“

Nejspíš jste pochopili, že nemluvíme o muži, který by fňukal, fňukání má třicet roků za sebou. Pouze konstatuje: „Dalších dvacet dní jsem kvůli čoklovi nemohl sportovat – a sport mě živí.“ Vtom se do hovoru vmísí jeho dvacetiletý syn Ondřej: „Ano, o chlebu jsme doma byli!“ Vtipálek...

Je ale dobré, že tu máme vesměs veselo, to bych vzhledem k okolnostem nečekal. A nemluvím teď o labradorovi, nýbrž o vážnějších věcech.

O smrti.

Tak například – je to pár dnů, co se při výstupu na horu Gašerbrum I zřítil Zdeněk Hrubý, Radkův kamarád a spolulezec.

Bavíme se o tom skoro bez emocí, zdá se mi. „Samořejmě,

SRANDIČKY.
Utrhne se s tebou
lano!

dotkne se tě to," ubezpečuje Radek. „Ale nezboríš se, jak se nemůžeš zbořit z toho, že se ti zabil kámoš v autě – kvůli tomu taky neprestaneš.“

A příklad druhý: po ferátech s námi leze horský vůdce, jemuž se říká Daw a který se aktuálně vyznačuje tváří sedřenou do krve. Zpočátku jej považuju za hospodského rváče, ale omylem, jeho historika je drsná. „Jedu přímo z Mont Blanka, kde jsem se předevčírem dostal do laviny. Já mám jen krvavě obličeji, ale zemřely dvě mladé, krásné Italky,

kteří s náma šly ve skupině a já jim o chvíli dřív pomáhal přes trhlinu.“

Všichni si tu historku pozorně poslechnou, ale o minutu později se zase smějou – včetně Dawa, i když toho zatím smích pod šrámy poněkud bolí.

PROČ NEBREČÍ

Po dvou ferátech bude Jarošovi jedno jasné. I ten poslední prst, který zbyl na levé noze celý, je třeba před odletem do Pákistánu odříznout; překáží v botě.

Ptám se ho: „Má Ondřej pravdu, že ti úsudek nedovolí riskovat život?“

Když byl menší, strach prý měl. „Jenže časem si zvykneš,

začne ti to připadat jako obyčejné zaměstnání – tatínek odjel do práce, na K2, hahaha.“

Ondřej má jinou povahu než tata, osmitisícovky jej nepřitažují. Feráty sice zvládne bez zdýchaní, ale expedice na čtvrt roku do Asie, kde by musel vstávat ve tři ráno a vyražet ze stanu do šílené zimy? „To já spíš vstanu ve tři odpoledne a vyrazím do kuchyně na teplou snídani,“ přiznává. Pak zvážní: „Ale jinak mám naprostou důvěru v tátův úsudek. Vím, že se chce domů dostat celej, rozhodně nepoleze za každou cenu na vrchol. Hodněkrát se už vracel i neúspěšně, tak snad v tom bude pokračovat.“

Ano, hodněkrát. Konkrétně dobytí K2 vzdal Radek Jaroš čtyřikrát.

CHCE KORUNU HIMÁLAJE

Radek Jaroš může coby první Čech vystoupat na všechny osmitisícové vrcholy. Zatím jich má třináct:

- 1998:** Mount Everest, 8 848m
- 2002:** Kančendženga, 8 586m
- 2003:** Broad Peak, 8 047m
- 2004:** Čo-Oju, 8 201m
- 2004:** Šíša Pangma, 8 046m
- 2005:** Nanga Parbat, 8 125m
- 2008:** Dhaulágirí, 8 167m
- 2008:** Makalu, 8 463m
- 2009:** Manáslu, 8 162m
- 2010:** Gašerbrum II, 8 035m
- 2010:** Gašerbrum I, 8 068m
- 2011:** Lhotse, 8 516m
- 2012:** Annapurna, 8 091m
- Příští rok zkusí dobit i poslední horu, takže přípišme:
2014: K2, 8 611m

JEDNODUCHÝ PRINCIP. Těmito karabinami se přiváknete a teoreticky byste se neměli zabít.

případě musíš být trochu fatalista.“

A pak mi Radek vysvětlí, proč dávno nebrečí. Proč o smrti přišli nepřemýšlí. „Když mi bylo dvacet, zemřela mi v Tatrách pod lavinou holka, Marcela. Rok a půl jsem byl psychicky na dně a od té doby vím, že se mi nic horšího – výjima toho, že by se stalo něco děckám – přihodit nemůže. A podle toho se chovám.“

SYMPATICKÁ SVINĚ

„Máš oči jako plch,“ směje se mi na konci feráty.

Nechávám ho být – povídám si sám se sebou, jak to inteligentní lidé častokrát dělávají.

Když se vracíte z výpravy k dachsteinské lanovce, čeká vás jakoby za odměnu paděstímetrový jezdící chodník vedoucí přímo k hospodě.

Už na něm usínám. Za jízdy. Vestoje.

V restauraci spadnu na sedačku a tuhnu.

Zato Radek Jaroš je zjevně v naprostém klidu a nevybouřený, protože se probouzím ve chvíli, kdy se mě snaží obložit mnoha nedopitymi půlitrity a vyfotit coby vyřízeného alkoholika.

Proč mě pořád popichuje? Proč si ze mě dělá srandu? Vždyť jinak by to byl sympatik největší.

„Protože jsem hrozná svině!“

I tak mu příští rok tu K2 přejdu, po celou jeho expedici budu nervózní. „Hele, a co budeš dělat, až zvládnes i tuhle poslední horu. Máš plán?“

Má: „Lozit si po skalkách, sem tam zapařit, nezapomenout na ženský a porazit tady Sváčka na kole...“

Poslední slova patří našemu fotografovi, vášnivému cyklistovi, a Jaroš je myslí vážně. Po poslední feráti, tedy v době, kdy si já zoufale masíruju stehna, usedne na kolo – a dá si padesátkilometrovou vyjížďku. ■

tomas.polacek@mfdnes.cz

INZERCE